

Obsah

Předmluva k druhému vydání	7
Úvod: Rozpad mnohonárodnostních států jako obecný problém	11
Slovensko-české vztahy jako specifický problém	15
Prameny a literatura o zániku Československa	18
1. Češi a Slováci v normalizační federaci	27
Všeobecná charakteristika normalizačního režimu	27
Česko-slovenské vztahy v socialistické federaci	29
Ústavněprávní a faktické uspořádání normalizačního Československa	40
Problém elit a personální otázky	49
Organizační změny koncem sedmdesátých a počátkem osmdesátých let	54
Ekonomické aspekty normalizované federace	58
Opozice proti normalizaci a česko-slovenský vztah	60
Otázka česko-slovenských vztahů v českém a slovenském exilu	68
Politika přestavby a česko-slovenské vztahy	72
Příprava nové ústavy a slovenská otázka	76
2. Pád komunistického režimu a slovenská otázka	84
Krise komunistického režimu	84
Studentské demonstrace v Bratislavě a v Praze a jejich význam	85
Vznik Občanského fóra a Verejnosti proti násiliu	87
Rozklad komunistického režimu. Jednání OF a VPN s Adamcovou vládou	91
Vývoj KSS a KSČ po listopadových událostech	95
Vývoj slovenské politické scény po listopadu	96
Problém ústavy	98
Prezidentské volby. Kandidatura Václava Havla a Alexandra Dubčeka	99
Zvolení Alexandra Dubčeka předsedou FS a Václava Havla prezidentem	106
3. Česko-slovenské vztahy do voleb v červnu 1990	110
Všeobecná charakteristika vývoje	110
Revoluční politická hnutí a problém jejich územního působení	111
Pokusy o novou strukturu federace. Diskuse o volebním zákonu	112

Postoj tzv. tradičních stran. Problém jejich celostátního působení	116
Maďarské strany	118
Sociální demokracie a tzv. nové strany	119
Strana zelených	120
Hnutí československého porozumění	121
Obecná charakteristika programů politických stran a hnutí	122
Kresťanskodemokratické hnutie	123
Vznik Slovenské národní strany	123
Vznik Komunistické strany Čech a Moravy a Strany demokratickej ľavice.	125
Vývoj Matice slovenské.	126
Postoj emigrantských organizací	128
Problém postoje separatistů k ľudáckému režimu	132
Pomlčková válka	132
Česko-slovenská jednání	147
Postoj české vlády a české veřejnosti ke slovenské otázce	148
Ekonomické aspekty česko-slovenského vztahu	150
4. Od svobodných voleb ke kompetenčnímu zákonu	153
Volby 1990	153
Nové separatistické organizace	157
Reorganizace národního bloku.	158
Rozdělení KSČS. Vznik KSS-SDL	159
Příprava jazykového zákona	160
Česko-slovenská jednání v létě 1990.	168
Krize česko-slovenských jednání.	175
Nový kompetenční zákon	184
5. Od kompetenčního zákona k politické krizi	188
Rozklad OF a VPN. Vznik HZDS	188
Slovensko-česká jednání o smlouvě. Otázka tří ústav	192
Problém referenda a aktivity prezidenta Václava Havla	198
Otázka Moravy a Slezska.	204
Občanské iniciativy za a proti Československu.	208
Problém propojení české, slovenské a federální ústavy.	218
Pokus o prosazení deklarace svrchovanosti.	220
Krize přípravy slovenské ústavy	222
Problém mezinárodněprávní subjektivity Slovenska a jeho zahraniční aktivity	223
Problém nepřetržité právní kontinuity Československa	226
Nová česko-slovenská jednání na podzim 1991. Oslabení profederálních sil.	229
Milovská dohoda a krach česko-slovenských jednání.	240
Návrhy HZDS na vytvoření konfederace	245
Rozpad SSSR a SFRJ a česko-slovenská krize	249

6. Některé specifické problémy česko-slovenských vztahů...	257
Odraz státoprávního uspořádání ve společenských a vědeckých organizacích..	257
Realizace nového kompetenčního zákona.....	276
Ekonomické aspekty česko-slovenského vztahu 1991–1992	279
Historické spory a polemiky	294
7. Dělení Československa	302
Volby 5.–6. června 1992.....	302
Jednání mezi ODS a HZDS (červen 1992)	311
Politická dohoda ODS a HZDS o rozdělení ČSFR a její důsledky	316
Prezidentské volby 1992	319
Vyhlášení svrchovanosti Slovenské republiky.....	321
Přijetí Ústavy Slovenské republiky a její ohlas	325
Příprava ústavního zákona o způsobu zániku federace	327
Činnost české a slovenské opozice	328
Zamítnutí návrhu zákona o způsobu zániku federace. Návrh na zřízení unie ...	335
Obnova spolupráce HZDS a ODS	341
Kausa Gabčíkovo a slovenský obchod se zbraněmi	341
Příprava české ústavy.....	345
Jednání české a slovenské vlády o vztazích ČR a SR	347
Otázka Moravy a Slezska v předvečer rozpadu.....	355
Příprava nového ústavního zákona o rozdělení ČSFR.....	356
Schválení ústavního zákona o zániku ČSFR	360
Likvidace zbývajících federálních institucí	365
Schválení Ústavy České republiky. Otázka české vlajky	366
Otázka dalšího postavení federálních poslanců.....	369
Závěr: Po rozdělení Československa	374
Otázka dvojího státního občanství.....	382
Hraniční režim	390
Zánik měnové unie, problémy celní unie a clearingový styk	397
Vypořádání zbytku majetku federace a dluhu SBČS.....	406
Shrnutí	410
Přílohy	413
1. Bratislava, 1990, 8. dubna. Hnutie za občiansku slobodu na Slovensku odpovídá zamítavě na návrh Slovensko-amerického združení v Kalifornii na vyhlášení samostatného slovenského státu.	413
2. Bratislava, 1990, 16. dubna. Dopis předsedy KDĽ Jána Čarnogurského Slovensko-americkému združení v Kalifornii odmítající myšlenku samostatného Slovenska jako momentálně neaktuální.	415
3. Brno, 1991, 17. března. Teze ústavy Moravskoslezské republiky vypracované předsedou Moravské národní strany Ivanem Dřímalem a jeho návrh na česko-moravskoslezskoslovenskou federaci.	416

4. Bratislava–Praha, 1991, 23. září. Stanovisko občianskej iniciatívy Za spoločný štát Bratislava k dezinformačnej kampani masmédií na Slovensku... 417
5. Bratislava – Praha, 1991, 24. září. Společné prohlášení iniciativ „Za společný štát“ a „Výzva občanom“ k politické situaci 418
6. Bratislava, 1991, 26. září. Prohlášení zástupců českých a slovenských profederálních politických stran a hnutí ke státoprávnímu uspořádání a formulování otázky pro případné referendum. 420
7. Bratislava, 1991, září. Dopis signatářů iniciativy *Za spoločný štát* předsedovi Slovenské národní rady Františku Mikloškovi požadující možnost většího přístupu k veřejným sdělovacím prostředkům a odmítající některá tvrzení iniciativy *Za zvrchované Slovensko* 421
8. Bratislava, 1991, 3. října. Dopis iniciativy *Za spoločný štát* předsedovi Slovenské národní rady Františku Mikloškovi seznamující jej s cíli a programem iniciativy. 423
9. Brno, 1991, 4. října. Zpráva místopředsedy Hnutí za demokratické Slovensko (HZDS) Milana Kňazka o výsledcích jednání mezi HZDS a Hnutím za samosprávnou demokracii – Společností pro Moravu a Slezsko (HSD-SMS). 425
10. Praha, 1991, 29. října. Výzva Iniciativy *Za Spoločný štát* předsedkyni ČNR Dagmar Burešové a předsedovi vlády ČR Petru Pithartovi 426
11. Bratislava, 1991, 10. prosince. Stanovisko iniciativy Za společný štát k požadavku stoupenců samostatného Slovenska vyjádřenému v manifeste „Tisíc slov o Slovensku“, aby byli na Slovensko vysláni pozorovatelé OSN 428
12. Bratislava, 1991, 18. prosince. Dopis iniciativy *Za spoločný štát* poradci prezidenta republiky Pavlu Tigridovi kritizující nekoordinovaný postup při vyhlášení jeho iniciativy *Výzva občanům* 431
13. Bratislava, 1991, 19. prosince. Dopis iniciativy Za společný štát prezidentu republiky Václavu Havlovi s poděkováním za přijetí aktivistů iniciativy a kritizující některé kroky prezidentova poradce Pavla Tigrida. 433
14. Bratislava, 1992, leden. Návrh HZDS na smlouvu mezi Českou a Slovenskou republikou o společném státním svazku. 434
15. Milovy, 1992, 8. února. Návrh smlouvy o zásadách státoprávního uspořádání mezi Českou a Slovenskou republikou. 445
16. Brno, 1992, 16. června. Prohlášení ze společné konzultativní porady moravských a slezských zástupců parlamentních politických stran a hnutí, které měly ve svém programu spolkové uspořádání Československa, k politické situaci. 453
17. Bratislava, 1992, 19. června. Politická dohoda mezi vedením Občanské demokratické strany (ODS) a vedením Hnutí za demokratické Slovensko (HZDS) o vytvoření společné udržovací federální vlády, rozdělení České a Slovenské Federativní Republiky (ČSFR) a zařazení poslanců Federálního shromáždění do národních rad po rozdělení ČSFR. 455
18. Bratislava, 1992, 19. července. Stanovisko slovenských profederálních stran k vyhlášení svrchovanosti Slovenska a abdikaci prezidenta Václava Havla. 456

19. Bez místa, 1992, červenec. Výzva iniciativy „Za prosperující Československo“ k uspořádání vrcholné schůze profederálních stran a hnutí	457
20. Praha, 1992, 16. červenec. Zásady Ústavy České republiky vypracované komisí předsednictva České národní rady.	459
21. Praha, 1992, červenec–srpen. Návrh pro pracovní komisi Československé strany sociálně demokratické na zemské uspořádání České republiky.. . . .	460
22. Bratislava, 1992, 9. srpna.	463
23. Bratislava, 1992, 9. srpna. Prohlášení účastníků konference „Společné zájmy občanů a důsledky případného rozdělení“	464
24. Přerov, 1992, 29. srpna. Dopis Moravského sdružení politických stran a hnutí Jánů Chrysostomu kardinálu Korcovi s žádostí, aby se zasadil o přizvání moravské reprezentace na slovensko-česká jednání.. . . .	466
25. Nitra, [1992, 1. října] Nitranský sídelní biskup Ján Chrysostom kardinál Korec odpovídá na žádost Moravského sdružení politických stran a hnutí. . . .	467
26. Martin, 1992, 28. října. Občanská demokratická unie a Demokratická strana v Martině vyzývají při příležitosti oslav 74. výročí vzniku Československa občany Slovenské republiky k bojkotu ratifikačního referenda a požadují vypsání řádného referenda o osudu společného státu.. . . .	468
Prameny a literatura	469
Summary: The Split of Czechoslovakia (1989–1992).	481
Jmenný rejstřík	495